

Bilinmeyen Bir Yazı Sisteminin Çözömlenmesi

Bilinmeyen bir yazı sisteminin çözömlenmesi çok zor bir iştir. Zaman, bilgi ve sabır gerektirir. Çoğu zaman çok sayıda dilbilimci yıllarca tek bir yazı sistemi üzerinde çalışır.

Dilbilimciler bir yazı sistemini çözömlemek için genellikle ilk olarak o metnin içerisinde geçen ve başka tarihi metinlerden de bilinen özel adlara bakarlar. Bu özel adlar çoğunlukla hükümdar adları olur. Böyle bir özel ad belirlenebildiğinde çözömlenmeye çalışılan yazı sistemindeki kimi simgelerin olası anlamları da saptanmış olur.

Günümüzde binlerce yıl öncesinde kullanılan çok sayıda farklı yazı sistemi çözümlenmiş durumda. Ancak hâlâ çözümlenmeyi bekleyen yazı sistemleri de var. Rongorongo, İndus yazısı, Linear A, Elam yazısı henüz çözümlenmemiş yazı sistemlerinden bazıları.

Rongorongo

Linear A

Bir yazı sisteminin çözümlenmesine yardımcı olan bir diğer çalışmaya metinde sıklıkla tekrar eden ifadeleri belirlemektir. Bu ifadelerin belirlenmesi genellikle çözümlenmeye çalışılan metnin ne tür bir metin olduğunun anlaşılmasına yardımcı olur. Örneğin bir metinde hükümdar adları sık sık tekrarlanıyorsa bu metnin bir resmi belgeye ait olma ihtimali yüksektir.

Kimi zaman eski metinler iki ya da üç farklı yazı sistemiyle yazılmıştır. Bu durum karşılaştırma yapılmasına ve aynı şeylerden bahsedilen bölümlerin belirlenmesine olanak sağlar. Bu da yine çözümlenmeye çalışılan yazı sistemindeki simgelerin anlamlarının anlaşılmasına yardımcı olur. Örneğin Antik Mısır'dan kalma Rosetta Taşı, demotik, hiyeroglif ve Antik Yunanca olmak üzere üç farklı yazı sistemiyle yazılmıştır. Bu durum Mısır hiyeroglif yazı sisteminin çözümlenmesine katkı sağlamıştır.